

והמצוה הכ"א היא שצונו לירא מן הבית הזה הרמוז אליו מאד מאד עד שנפשונו משא הפחד והיראה וזה הוא מוראת מקדש והוא אמרו יתעלה (קדושים י"ט ופ"ט נהר) ומקדשי תיראו. וגדר זאת היראה כמו שזכרו בספרא (קדושים פ"ז ה"ט) אי זהו מזרא לא יכנס להר הבית במקלו ובמנעלו ובאפונדתו ובאבק שעל גבי רגליו ולא יעשהו קפנדריא ורקיקה מקל וחומר. וכבר התבאר במקומות מן התלמוד (יומא כה. סט: סוטה מ: ונמוס' ושי"ט) שאינו מותר כלל לשבת בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד. וזה כלו לאמרו יתעלה ומקדשי תיראו. וזה חובה תמיד ואפילו בזמננו זה שהוא חרב בעונותינו שרבו. ולשון ספרא (ט"ז ה"ח) אין לי אלא בזמן שבית המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים מגין תלמוד לומר את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו מה שמירת שבת לעולם אף מורא מקדש לעולם. ושם (ה"י) נאמר גם כן לא מן המקדש אתה ירא אלא ממי שפקד על המקדש:

והמצוה הכ"ב היא שצונו לשמור המקדש וללכת סביבו תמיד בכל לילה כל הלילה לגדלו ולכבדו ולרוממו. והוא אמרו יתעלה לאהרן (קרח י"ט) אתה ובניך אתך לפני אהל העדות. כלומר שהם יהיו לפני תמיד. וכבר נכפל צווי זה בלשון אחר והוא אמרו ית' (ט"ז) ושמרו את משמרת אהל מועד. ולשון ספרי אתה ובניך אתך לפני אהל העדות הכהנים מבפנים והלויים מבחוץ. כלומר לשמרו וללכת סביבו. ובמכילתא (פס"ז נילקוט ונמדרש הגדול וכו' נל"ח טו) אמרו זה הלשון ושמרו את משמרת אהל מועד אין לי אלא בעשה ומניין בלא תעשה ת"ל ושמרתם את משמרת הקדש. הנה כבר התאמת לך כי שמירתו מצות עשה. ושם נאמר גדולה למקדש שיש עליו שומרים לא דומה פלטורין שיש עליה שומרין לפלטורין שאין עליה שומרין. וידוע כי פלטורין הוא שם ההיכל. ואמרו כי מהגדלת ההיכל ורוממותו שיהו שומרים מסודרים עליו. וכבר התבאר משפטי מצוה זו כלם בפרק ראשון ממסכת תמיד וממסכת מדות:

והמצוה הכ"ג היא שצונו הלויים לבד לעבוד במקדש בעבודות ידועות כמו נעילת השערים ולומר השיר עם הקרבן. והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (ט"ט קרח) ועבד הלוי הוא. ולשון ספרי שומע אני אם רצה יעבוד ואם לא רצה לא יעבוד תלמוד לומר ועבד הלוי על כרחו. כלומר שהוא חובה וצווי מוטל עליו בהכרח. וזה כלומר עבודת הלויים כבר התבארה מה היא במקומות מתמיד (כ"ו: כ"ז: כ"ח: כ"ט: סמ"ה). והתבאר גם כן בפרק שני מערכין (י"ב:). שהשיר לא יאמר אותו זולת הלויים. וכבר נכפל הצווי במצוה הזאת במלות אחרות והוא אמרו (ט"ט י"ח) ושרת

בשם י"י אלהיו ככל אחיו הלויים ואמרו בפרק שני מערכין (ט"ט) אי זהו שירות שהוא בשם י"י ה"י אומר זו שירה:

והמצוה הכ"ד היא שצונו הכהנים לבד לרחוץ ידיהם ורגליהם בכל זמן שיהיו צריכים להכנס להיכל או להקרב לעבודה. וזו היא מצות קדוש ידיים ורגלים. והוא אמרו יתעלה (ר"ט מש"ט) ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם בבואם אל אהל מועד וכו'. ומצות עשה זו העובר עליה חייב מיתה בידי שמים. כלומר כהן ששמש במקדש שלא רחץ ידיים ורגלים חייב מיתה בידי שמים והוא אמרו יתעלה (ט"ט) ירחצו מים ולא ימותו. וכבר התבאר משפטי מצוה זו על השלמות בשני מזבחים (ט"ו: י"ט: כ"ג:):

והמצוה הכ"ה היא שצונו הכהנים להדליק הנרות תמיד לפני י"י והוא אמרו יתעלה (ר"ט מנ"ט) באהל מועד מחוץ לפרוכת אשר על העדות יערוך אותו אהרן ובניו. וזו היא מצות הטבת הנרות [תמידין פ"ג ה"י"ג ועכ"מ]. וכבר התבאר משפטי מצוה זו כלם בשמיני ממנחות (ט"ו:). ופרק ראשון מיומא (י"ד: טו: כ"א:). ומקומות ממסכת תמיד (פ"ג ורפ"ו):

והמצוה הכ"ו היא שצונו הכהנים לברך את ישראל בכל יום והוא אמרו יתעלה (נ"ט ו) כה תברכו את בני ישראל אמור להם. וכבר התבאר משפטי מצוה זו בפרק אחרון ממגילה (כ"ג: כ"ד:). ותענית (כ"ו: כ"ז:). ובשבועי ממסכת סוטה (ל"ג: ל"ז: מ:):

והמצוה הכ"ז היא שצונו להשים לחם הפנים לפני י"י תמיד והוא אמרו (מנ"ט כ"ה) ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד. וכבר ידעת לשון התורה (פ"ט מנ"ט) להשים לחם חם כל שבת ושיהיה עמו לבונה ויאכלו הכהנים הלחם שנעשה בשבת הקודם. וכבר התבאר דיני מצוה זו באחד עשר ממנחות:

והמצוה הכ"ח היא שצונו הכהנים להשים קטורת פעמיים ביום על מזבח הזהב והוא אמרו יתעלה (פ"ט מנ"ט) והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה. וכבר התבאר משפטי הקטורת הזאת ומתכונתה ותאר הקטרה בה בכל יום בתחלת כרתות (ג. ג. ו:). ובמקומות ממסכת תמיד (ז: ז"ג: ז"ד:):

והמצוה הכ"ט היא שצונו להבעיר האש על המזבח בכל יום תמיד והוא אמרו יתעלה (ר"ט ט"ו) אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה. וזה לא יתכן אלא במה שצוה להתמיד להשים עצים בבקר ובין הערבים כמו שהתבאר בשני מן יומא (כ"ד: כ"ו: כ"ח:). ובמסכת תמיד (פ"ג:). ובבבאור אמרו (ספרא פ' ויקרא ספ"ה יומא כ"א: כ"ב: ערוכ"י פ"ג). אע"פ שהואש יורד מן השמים מצוה להביא מן ההדיות. וכבר התבאר משפטי מצוה זו ברביעי מן יומא (ל"ט: מ"א: מ"ב:):

והמצוה הלייח היא שצוה הכהן הגדול שישא בתולה והוא אמרו ית' (טז) והוא אשה בבתוליה יקח. ובבאור אמרו (כמונז' ל' ע"ט) עושה היה רבי עקיבא ממזר אפילו מחייבי עשה. ובאורי זה כשיהיה כהן גדול בא על בלתי בתולה שהיא אסורה לו בעשה. שהשורש אצלנו (ינמו' נד' ושי"ג מ"ע ס' ז' קכט קמט קנז ול"ח פט קעב) לאו הבא מכלל עשה עשה. הגה כבר התבאר שהיא מצות עשה. ואמרו גם כן (פוריות י"ג: ושי"ג) ומצווה על הבתולה. והנה כבר התבארו משפטי מצוה זו בששי מיבמות (נ"ט-ס"ב) ובמקומות מכתובות (ג' ט: ט"ח). וקדושין (י' ס"ח):

והמצוה הלייח היא שצונו להקריב במקדש שני כבשים בכל יום. ואלו נקראין תמידין. והוא אמרו יתעלה (פינחס כח) שנים ליום עולה תמיד. וכבר התבאר סדר הקרבנות ומעשיהם בשני מיומא (כה-ס"ו) ובמסכת תמיד (פ"ג-ד):

והמצוה הארבעים היא שצונו שיקריב כהן גדול כל יום תמיד מנחה בבקר ומנחה בערב. והיא נקראת (מנני' מנחות ג' ע"ג. פ"ג: טו. ועוד) חביתיה כהן גדול. ותקרא גם כן (ט"ז ע"ג. ט"ז ע"ג) מנחת כהן משיח. והוא אמרו יתעלה (ז' ו) זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי"י וכו'. וכבר התבארו משפטי מצוה זו ומתי תקרב ואיך תקרב בששי ממנחות (ט"ז מנח' ע"ד-ע"ו) ובתשיעי (פ"ז: פ"ח) ובמקומות מיומא (ל"א: ל"ג. ל"ד. כ.) ותמיד (כ"ח: ל"ב):

והמצוה המי"א היא שצונו להקריב קרבן בכל שבת מוסף על תמיד שלכל יום וזה הוא הנקרא (זנח"י רפ"י יומא ס"ג: סוכה נ"ד) מוסף שבת והוא אמרו יתעלה (פינחס כח) וביום השבת שני כבשים וכו'. וכבר התבאר סדר הקרבנות בפרק שני מיומא ותמיד:

והמצוה המי"ב היא שצונו להקריב קרבן בכל ראש חודש מוסף על תמיד שלכל יום וזהו מוסף שלראש חודש והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (ט"ז) ובראשי חדשיכם וגו':

והמצוה המי"ג היא שצונו להקריב קרבן מוסף על התמיד כל שבעת ימי הפסח וזה הוא מוסף חג המצות והוא אמרו יתעלה (ט"ז) שבעת ימים תקריבו אשה ליי"י:

והמצוה המי"ד היא מנחת העומר והיא שצונו להקריב מנחת שעורים ביום ששה עשר בניסן ונקריב עמה כבש בן שנתו לעולה והוא אמרו יתעלה (ט"ז) והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן וכו'. ומנחה זו היא הנקראת מנחת בכורים ואליה רמז באמרו יתעלה ויתברך שמו (ויקרא ג') ואם תקריב מנחת בכורים ליי"י אביב קלוי באש גרש כרמל. ולשון מכילתא (הו"י מ" כ ושי"ג) כל אם ואם שבתורה רשות חוץ

משלשה שהם חובה אחד מהם אמרו ואם תקריב מנחת בכורים חובה אתה אומר חובה או אינו אלא רשות תלמוד לומר תקריב את מנחת בכורך חובה ולא רשות. וכבר התבארו משפטי מצוה זאת כלם על השלמות בפרק עשירי ממנחות (פ"י ס"ג-ס"ח: ע"ג):

והמצוה המי"ה היא שצונו להקריב קרבן מוסף גם כן ביום חמשים מיום הקרבת העומר שהוא ששה עשר בניסן וזה הוא מוסף עצרת הנזכר בבמדבר סיני והוא אמרו יתעלה (פינחס כח) וביום הבכורים בהקריבכם מנחה חדשה ליי"י וכו' והקרבתם עולה לריח ניחוח ליי"י וכו':

והמצוה המי"ז היא שצונו להביא שתי הלחם חמץ למקדש עם הקרבנות המיוחדים שהם יבאו בגלל הלחם ביום עצרת המוגבל ולהקריב הקרבנות כמו שבא הכתוב בספר ויקרא ויאכלו הכהנים שתי הלחם אחר הנפתם עם כבשי השלמים והוא אמרו יתעלה ויתברך שמו (ט"ז ע"ג) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שנים שני עשרונים וכו'. וכבר התבאר ברביעי ממנחות (פ"ה) שזה הקרבן שבא בגלל הלחם חלוק ממוסף היום ושזה זולת זה. וכבר בארנו אנהנו זה באור מספיק בפירוש מסכת מנחות (פ"ג מ"ג). ומשפטי מצוה זו כלם כבר התבארו ברביעי (מ"ט: מ"ח) ובחמישי (נ"ג: נ"ג. נ"ד: ס"ג) ושמיני (פ"ג: פ"ד) ואחד עשר (נ"ד: נ"ו) ממנחות:

והמצוה המי"ח היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום ראשון מתשרי והוא מוסף ראש השנה והוא אמרו יתעלה (פינחס כט) ובחודש השביעי באחד לחודש וכו' ועשיתם עולה לריח ניחוח ליי"י וכו':

והמצוה המי"ט היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום עשירי מתשרי והוא אמרו יתעלה (ט"ז) ובעשור לחודש השביעי וכו' והקרבתם עולה ליי"י ריח ניחוח פר בן בקר איל אחד כבשים וכו':

והמצוה המי"י היא שצונו לעשות עבודת היום כלומר כלל הקרבנות והודוים המתוקנים ביום צום כיפור כדי שיכופר בהם כל העונות כמו שבא בכתוב והיא החוקה בכללה הכתובה באחרי מות. והאיות היות הכלל כלו מצוה אחת אמרם בסוף פרק חמישי מכיפורים (מנני' ט' עניני' רפ"ה) כל מעשה יום הכיפורים האמור על הסדר הקדים מעשה לחברו לא עשה כלום. וכבר התבארו משפטי מצוה זו כלם במסכת המחברת לה והיא מסכת יומא:

והמצוה החמשים היא שצונו להקריב קרבן מוסף בימי חג הסוכות והוא אמרו יתעלה (פינחס כ"ט) והקרבתם עולה אשה ריח ניחוח ליי"י. וזה הוא מוסף החג:

והמצוה הנ"א היא שצונו להקריב קרבן מוסף ביום שמיני מחג הסוכות וזה הוא מוסף שמיני עצרת. ומה שחייבנו שנמנה המוסף הזה בפני עצמו חלוק מכלל ימי

הסוכות היות השורש אצלנו שמיני עצרת רגל בפני עצמו ובבאור אמרו (סוכה מת. וס"ג) שהוא רגל בפני עצמו קרבן בפני עצמו. וזה ראייה על היות קרבנו נמנה בפני עצמו. וזה מבואר בתכלית הביאור:

המנוחה היא שצונו לעלות לרגל למקדש שלש פעמים בשנה. והוא אמרו יתעלה (משפטי נג יד) שלש רגלים תחוג לי בשנה. וכבר התבאר בכתוב שזאת התגיגה הוא שיעלה בקרבן יקריבהו. וכבר נכפל הצויו

קנאת סופרים

קנאת סופרים (:) וכתבה הרב ז"ל בפ"ה מהל' ערכין חרמים (ס"ו), אבל לא להכניסה במנין. והיינו גמי דדייק התם בלישניה למימר שהוא אסור מפני שלא הבא מכלל עשה כעשה. כלומר כעשה לענין איסור אבל לא עשה ממש למניינא. ועם זה אין מקום למה שתמה הרשב"י בס"י קל"א למה לא מני מתפס תמימים לבדק הבית שהרי עובר בעשה. ולא דמי למחוסר זמן דלקמן מ"ע ס"ו מ' מנאו הרב למצות עשה, דבהדיא אמר ביה קרא שבעת ימים יהיה עם אמו וגו' שהוא ציווי מפורש בכתוב ולא מכללא הוא:

המנוחה לפי הקריב שני תמידין בכל יום: כבר קדם לנו מאמר הרב לעיל בפרש"י ג"ג שהמצות לא ירבה מספרן כמספר הימים שתחייב בהן המצוה הריא כמו מוספי ר"ח ומוספי המועדים אע"פ שיתחייב בהן בימים רבים אינן נחשבות אלא למצוה אחת. ובוזה הודה הרמב"ם ז"ל בשתיקתו מלשון שם בפרש"י הגו'. ולא הבנתי מה הוא הוא ז"ל כאן במה שרצה למנות הקרבת תמידין בבקר ובין הערבים לשתי מצות וכמו כן ק"ש פעמים בכל יום והקטרת קטורת גמי כוונתיהו כמ"ש בסוף התפס"י [לגלגו ס"ה] ולק' ג"כ בשלהי החיבור (ד"ס ולס"ג), ומאי שנא הפסק זמן של קצת שעות ביום אחד דהוא כדאי להרמב"ם לאחשובינהו לשתי מצות מהפסק המוטל מיום אחד להבירו שלא יגרונן זה להרבותן במנין כפי מספר הימים של חיוב המצוה. אלא ודאי כיון שהיא מצוה אחת בעצמותה ומיוחדת בפעולתה לא יחשב ההכפל בה בעתים שונים לריבוי מצות במספר. ולא יעלה על הדעת לפי סברת ר' אליעזר בפ"ב דסוכה (כו.) י"ד סעודות חייב אדם לאכול בסוכה אחת ביום וא' בלילה שמפני כן יחשבו הסעודות כל א' מהן למצוה בפ"ע. ולא דמו לתפילין כיון שיש חלוק ביניהן בתארן ומקום הנחתן ומצורף ג"כ שאלו באו בתורה בציווי א' כדכתיב שנים ליום עולה תמיד ובקרית שמע גם כן בשכך ובקומך נמי דחילוף זמנים אינן אלא מדיני המצוה. וכבר הכריעו כדעת הרב פמ"צ (ע"ג י"ה ס"ג, קטו קטורה, קל תמידין) ופמ"ק (קד ק"ט) שמנאום למצוה אחת:

מצוה זו שיקריב כה"ג מנחת חביתין בכל יום בבקר וערבע: כדא ודאי לא פליג הרמב"ם ז"ל עלה. דהודה בזה שהיא מצוה אחת אע"פ שהיא גרובה פעמים בכל יום דהרי בבת אחת היה מביאה דאינה מתקדשת לחצאין כדתנן בפ' התכלת (:) מביא עשרון שלם וחצוהו מוצה שחרית ומחצה ביל הערבים וההקרבה היא מצוה בפ"ע אל הכ"ג. אבל במעשה המנחה היא גבלת עם שאר מנחות במ"ע דלקמן ס"ו ס"ו שהיא מעשה המנחה על תאר הנוכר בכל מין ומין ממנה.

היינו דבפ"ג מהלכות מעשה הקרבנות השיב הרב מנחת חביתין עם שאר מנחות אבל בפ"ג מהל' תמידין ומוספין (ס"ח) מונה למ"ע ההקרבה פעמים בכל יום לחביתין כ"ג, וידמה זה אל הקרבנות שחשבו הרב (מ"ע סג"ט) למצות עשה אל הכהנים ולפי חילוף מיניהן כן יתרכו במנינן וצוד מנה אותם (מ"ע ספ"ט) למצוה על המקריבין אותן כפי מה שחייבין התורה, אמנם מה שמנה הרב כל המנחות למצוה א' יראה מפני שלכולן בסם מנחה יקרא בלשון הכתוב אבל לא נהג כן בקרבנות שקרא לכל מין ומין שם מיוחד בפ"ע דהיינו עולה חסאת אשם שלמים ולזה חשבוין אלו משמות הרבה פ"י למצות חלוקות והמנחות כלן משם א' ולפיכך נמנו למצוה אחת ומנחת כהן גדול ומנחת חנוך דהיינו מנחת כהן הדיוט כשהיה מתחנך לעבודה ג"כ באו בכללות עם שאר מנחות לענין המעשה שלהן אבל לענין ההקרבה נתיחדה המצוה אל הכה"ג להקריבה בכל יום ולפי זה נמנית למצוה בפ"ע. ואיני יודע למה לא באו הרב כאן מנחת כהן הדיוט שגם היא נכלל' בצווי הכתוב זה קרבן אהרן ובניו וגו' והיא הנקראת מנחת חינוך. ונסתפקתי ג"כ אם כה"ג היה מביא מנחת חינוך מלבד מנחת חביתין שבכל יום. ומצאתי להרב ז"ל בזה"ל כלי בית המקדש פ"ה (ס"ו) שכתב ז"ל כהן שלא עבד עדין מימיו שמנאוהו כה"ג ה"ו מביא עשירית האיפה ועבודה בידו בתחלה כשאר חינוך כל כהן הדיוט ואח"כ מקריב עשירית האיפה שניה שהיא חינוך כה"ג ואח"כ מקריב עשירית האיפה שלישית שהיא חביתין כה"ג שמקריב בכל יום ע"כ, ולעיל (ס"ו) נמי כתב אין הכוון עובד תחלה וכן כה"ג אינו עובד תחלה עד שיביא עשירית האיפה משלו ועובד בידו שג' זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו ע"כ. משמע דעשירית האיפה דכה"ג הוא ג"כ לחינוך מלבד עשירית האיפה שבכל יום הנק' חביתין כהן גדול דכתבו הרב בפ"ג מהל' תמידין ומוספין (ס"ח). ולפי שלא מצאתי זה מבואר אצל המתבררים מוני המצות וגם לא מצאתי לו סמך מן הירושלמי עם כשב אחד שג' ותוספתא דהתם פ"ג (ס"ו) נשאר זה בספק אצלי ולא ידענא מאין יצא לו להרב ז"ל מה שנתבאר לעיל מדבריו:

נמוק ספר קנאת סופרים כמז ותשלם המלאכה מלאכת הקדש ביום ה' וסימניך ובצל כספך ר"ח סיון מזגים בסדר ולפרט להקריב אשה ריח ייחוח לה' יזכנו ס' לפסלים עוד מיכורו מפירושו על קמל סגנות לשר כסין סרד כמורסס וסכנוול סגיל זלטיס וסוס חייק לישראל ונרס סכס סלס סררס סל קרנו על מזבס ססוס לזכוס כו בני זורו וסכוס זכ ס' יסמרכו ויחיסו ויללחסו ויכסס לכנין עדי עד כס"ר:

ציונים

המוטלת). ז"ל החוקה בכללה וכו"ס נערכי, נ"י העבודה: י"נא חינוך זכ סכס, מוספין ס"י ס"ג-ס: נא ובבאור עד נמנה בפ"ע ספר ד"ל. נמוק נמנה בפ"ע נס' סכסס ונערכי (נלסיק) חלוק: ככ חינוך פת, רס"ל סמגינס. ז"ל ג רגלים תחוג לי בשנה נד"י פעמים

לח חינוך רעב, ליסוי"כ ס"י"ג, וערמב"ן סמור ועג"מ ליסוס סס"ל וס' ססססת. ז"ל ג כ"ס נד' וכ"י וס' סכסס סל"ו וחינוך ונערכי ולס כר"ס רס"ג דל"ו רס"ב סרלס לסוס"פ ז"ס כסן מלזוס קוס ועסס ולסגיס יקח וכסנבועלה אסורה עליו ונכללו. ז"ל ח"ס נד' ספר סססס עד וססס: לס חינוך נד' סמיון רס"ח. מ חינוך קלה, סמיון ס"ג ס"ח. ז"ל: בששי כו' סולו ספר ברביעי כי סס (ג:נכ): עיקר דילי מלזוס זו: קנאת סופרים (נמוס) מאין יצא ממנחות ע"ס (ססס וססס ס' כלי סקסס): מא"ב חינוך סכ"ג, סמיון ס"ד ס"ס ומוספין רס"ו. שצונו נד' כמזס נמלזוס מ"ס ס' כ"ס שצוה סלג ככ"י ונערכי כנולו סלזנו:

מא נמוק כפ"ב מיימא לי"ס: סג"ד חינוך רלס סג, סס ס"ג. מו ז' ימים וגו' זס כמזס נמוכות, ונפסס ולס"ר (סס ססוק ח) והקרבנס סלס ל"ס סכעס ימים וכ"כ סמיון, ונ"ס סכסס א' (ס' סינחס) והקרבנס סלס סולס וגו' (כללס סקסו ליוס ז' ימים): מ"ד ס"ג ס' ר"י סג"ד סכוס"פ רכנו היא מנחת העומר כי ס' נס דייס ססוסיס מ"ס"ר מנחות סו ר"ל סלס סרססס כולס סקריכו וכו' ונ"ס סלס יסמרו ססוס רסוס מוככ"ב נס וס"ס כמ"ס לק'. ז"ל ג ככס נד' ככס תמיס:

מ"ד חינוך סד, ז"ל רס"ל מוספין ורס"ח: ז"ל ג המיוחדים ספר נד', נס' סכסס הנזכרים ונקנס כ"י הכתובים וכ"ס נערכי סלמגלזוס. נללו וכ"ס נע' (נלסיק), נד' ככלו וסס"ס (לסס יסוד). ז"ל ג המוגבל כ"ס סכסס הקצוב ונ"ס סלמחודו, ור"ל ליוס סס' נמלזוס מ"ס: מ"ח"מ מוספין רס"ס ורס"י, חינוך ס' סמור מ' ס"ב (כמז סס נססוס סססוק ד"ס סינחס) וז"ל כו' סרנינו סלס סססוק דסינחס וסוס כמג דלמור סקודס כמורס: מ"ט חינוך ססס, וי"ס"כ רס"ל וס"ב. ז"ל ג המתקנין כ"ס סכסס (ו' ליוס) המחוויבין ונערכי סלמסרלז"ס וכן סרנס נמ"ע קנס סמיוניס (ו' סמזו כ' מתקנס ומלזוס) ונכסס (ססוס) סמיונינו (ו' סמזו כ' סקסס) ונכסס סמיוניס (ו' סמזו כ' סמזו כ' סמזו כ')

לח להיות כהן גדול נושא בתולה שני והוא אשה בבתוליה יקח: לפי להקריב תמידין בכל יום שני' שנים ליום עולה תמיד: מ להקריב כהן גדול מנחה בכל יום שני' זה קרבן אהרן ובניו: מא להוסיף קרבן אחד בכל שבת שני' וביום השבת שני' ככשים: מב להוסיף קרבן בכל ר"ח חודש שני' ובראשי חודשים מקריבו וכו': מג להוסיף קרבן בחג הספס שני' שבעת ימים מקריבו אשה ליי: מד להקריב מנחת העומר ממחרת ראשון שלמסע עם כשב אחד שני' והבאתם את עומר: מה להוסיף קרבן ביום עצרת שני' וביום הבכורים וכו' והקרבנס עולה לריח וכו': מז להביא שתי הלחם עם הקרבנות הקריבין בגלל הלחם ביום עצרת שני' כמחשבותיכם תביאו לחם הנושה והקרבנס על הלחם: מז להוסיף קרבן בר"ה שני' ובחודש השביעי באחד לחודש ועשיתם עולה: מח להוסיף קרבן ביום הצום שני' ובעשור לחודש השביעי וכו': מט לעשות עבודת היום ביום הצום שני' בזאת יבא אהרן ומאת עדת בני ישראל וכל העבודה הכתובה בפרשת אחרי מות: נ להוסיף קרבן בחג הסוכות שני' והקרבנס עולה אשה: נא להוסיף קרבן ביום שמיני עצרת שיוס זה רגל הוא שני' וביום השמיני עצרת: נב לחוג ברגלים שני' שלש רגלים תחוג לי בשנה:

עצמה. והראיה הברורה על זה היותנו מונים השבועות גם כן בכל לילה באמרנו שהם כך וכך שבועות וכך וכך ימים. ואילו היו השבועות מצוה בפני עצמה לא היינו מסדרין מנינם כי אם בלילי השבועות לבד והיינו אומרים שתי ברכות אשר קדשנו במצותיו וצונו על ספירת ימי העומר ועל ספירת שבועי העומר. ואין הדבר כן, אבל המצוה היא ספירת העומר ימיו ושבועותיו כמו שתקנו. ומצוה זו אין הגשים חייבות בה:

והמצוה הקפ"ב היא שצונו לשבות ממלאכה יום עצרת והוא אמרו יתעלה (למור נ) וקראתם בעצם היום הזה מקרא קודש:

והמצוה הקפ"ג היא שצונו לשבות ממלאכה יום ראשון שלתשרי והוא אמרו יתעלה (סג) בחדש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון. וכבר קדם לך (מ' 5 קנה קנט) לשון אמרם האי שבתון עשה הוא:

והמצוה הקפ"ד היא שצונו להתענות בעשירי מתשרי והוא אמרו יתעלה (לח"מ ט) תענו את נפשותיכם ובא הפירוש בספרא (לח"מ פ"ז) תענו את נפשותיכם ענוי שהוא אבוד נפש ואי זה זה אכילה ושתייה. וכן באה הקבלה (יומא לפ"ח עג: וספרא ולקמן) שהוא אסור ברחיצה ובסיכה ובנעילת הסנדל ובתשמיש המטה. ושהשביטה מחויבת מאלו הפעולות כלם מאמרם בו (למור נ) שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם כאילו הוא יאמר שחובה בו השביטה המיוחדת במלאכות והמעשים והשביטה המיוחדת במזון הגוף וקיומו ולכן אמר שבת שבתון. ולשון ספרא (לח"מ פ"ח למור פ"ד) מנין שיום הכפורים אסור ברחיצה ובסיכה ובתשמיש המטה תלמוד לומר שבת שבתון שבות. כלומר השביטה מאלו כולם עד שיגיע העני:

והמצוה הקפ"ה היא שצונו לשבות ביום זה מן המלאכות והמעשים והוא אמרו יתעלה (למור נ) שבת שבתון הוא לכם. וכבר בארנו פעמים (מ' 5 קנה, קנט, קסג) אמרם בו האי שבתון עשה הוא:

והמצוה הקפ"ו היא שצונו לשבות ממלאכה ביום ראשון שלחג הסוכות והוא אמרו יתעלה (סג) ביום הראשון מקרא קודש:

והמצוה הקפ"ז היא שצונו לשבות ממלאכה ביום שמיני שלחג הסוכות והוא אמרו יתעלה (סג) ביום השמיני מקרא קודש יהיה לכם.

ודע שזאת השביטה המוטלת עלינו בכל יום ויום מאלו הששה ימים (מ' קנט"ס קס"ג קס"ד) דינם דין אחד. ולא יחוד ליום מהם זולת אחר בשביטה זולת השביטה ההיא. וכן אוכל נפש מותר לנו לעשותו בכל יום טוב. ולכן יהיה דין השביטה ההיא דין אחד

והמצוה הקפ"ח היא שצונו לאכול מצה בלילה חמשה עשר מניסן יהיה שם כבש הפסח או לא יהיה. והוא אמרו יתעלה (נ"ג יב) בערב תאכלו מצות. ובביאור אמרו (ספ"ח ק. מ"ב) בערב תאכלו מצות הכתוב קבעו חובה. וכבר התבאר בפסחים (כח:) שאכילת מצה בלילה הראשון חובה מכאן ואילך רשות. והנה התבאר משפטי מצוה זו במסכת פסחים:

והמצוה הקפ"ט היא שצונו לשבות ממלאכה ביום ראשון שלפסח והוא אמרו ית' (נ"ג יב למור נ פינחס כח) ביום הראשון מקרא קודש. ודע זו ההקדמה. והיא כל מה שנאמר בו מקרא קודש בא בפירושו (ר"ה נג. מדרש"י פ' נ"ג מ"ב למור) קדשהו. וענין קדשהו שלא תעשה בו מלאכה אלא מה שמיחד באכילה כמו שביאר הכתוב (נ"ג סג). וכבר קדם לנו (מ' 5 קנה) לשון אמרם (שנ"ג כד: כה. קנ"ג פס' פד.) האי שבתון עשה הוא. כלומר כי כל יום שאמר האל בו שבתון כאילו אמר שבות או תשבות. ואלו כלם הם צווים בשביטה ושבתות י"י נקראו ימי המועדים כלם. רוצה לומר ימים טובים. וכבר בא בתלמוד במקומות רבים (ס"ט וי"ט ט: ר"ה נג:) אמרם יום טוב עשה ולא תעשה הוא. כלומר כי ביטול המלאכה בכל יום טוב עשה הוא ועשיית המלאכה המוגבלת היא מצות לא תעשה. ולכן מי שעשה בו מלאכה מוגבלת עבר על מצות עשה ולא תעשה (ע"ל סג). וכבר התבאר משפטי שביטה זאת במסכת יום טוב:

והמצוה הק"ס היא שצונו לשבות ממלאכה בשביעי שלפסח והוא אמרו יתעלה (פ' נ"ג ופינחס סג) וביום השביעי מקרא קודש (ע"ל סג):

והמצוה הקפ"א היא שצונו לספור מקצירת העומר תשעה וארבעים יום והוא אמרו יתעלה (למור נ) וספרתם לכם ממזרת השבת. ודע כי כמו שנתחייבו בית דין למנות שנות יובל שנה שנה ושמטה שמטה כמו שבארנו במה שקדם (מ' קט) כך חייב כל אחד ואחד ממנו למנות ימי העומר יום יום ושבע שבוע. שהוא אמר (סג) תספרו חמשים יום ואמר (פ"פ ר"ט) שבעה שבועות תספר לך. וכמו שמנין השנים והשמטים מצוה אחת כמו שבארנו (סג) כן ספירת העומר מצוה אחת. וכן מנה אותם כל מי שקדמו מצוה אחת. והאמת מה שעשו בה. ואל יטען אמרם (מנח"ס טו.) מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי ותחשוב שהן שתי מצות. כי כל חלק וחלק מחלקי אי זה מצוה שיהיו לה חלקים מצוה לעשות החלק ההוא ממנה. ואמנם היו שתי מצות אילו אמרו מנין הימים מצוה ומנין השבועות מצוה. וזה מה שלא ייעלם למי שיטעם הדבור. כי אתה כשתאמר חובה לעשות כך וכך הנה לא יתחייב מזה המאמר שהפעולה ההיא מצוה בפני

מנין המצוות

מצוות עשה

- יא לכתוב המלך ספר תורה לעצמו יתר על האחד של כל אדם עד שיהיה לו שתי תורות שני וכתב לו את משנה התורה.
- יב לברך אחר המזון שני ואכלת ושבעת וברכת.
- יג לבנות בית הבחירה שני ועשו לי מקדש.

השגת הראב"ד

לבנות בית הבחירה שני ועשו לי מקדש. א"ל ולמה היום לבנות מזבח אבנים שלמות.

- כא ליראה מבית זה שני ומקדשי תיראו.
- כב לשמור בית זה תמיד שני ואתה ובניך אתך לפני אהל העדות.
- כג להיות הלוי עובד במקדש שני ועבד הלוי הוא.
- כד לקדש הכהן ידיו ורגליו בשעת העבודה שני ורחצו אהרן ובניו וכו'.
- כה לערוך גרות במקדש שני יערך אותו אהרן ובניו.
- כו לברך הכהנים את ישראל שני כה תברכו את בני ישראל.
- כז להסדיר לחם ולבונה לפני י"י בכל שבת שני ונתת על השלחן לחם פנים.

השגת הראב"ד

להסדיר לחם ולבונה לפני י"י בכל שבת שני ונתת על השלחן לחם. א"ל ולמה לא נשח הקטרת הכיזין דכמיז (פי' אשור) אשה ל"י ואכילת לחם דכמיז (סס) ואכלתו במקום קדוש.

- כח להקטיר קטורת פעמים ביום שני והקטיר עליו אהרן קטרת סמים.
- כט לערוך אש במזבח העולה תמיד שני אש תמיד תוקד על המזבח.

בכף משנה

- יב-יד כתב רבינו בספר מצות שלו טעם למה מנה תפלין של יד ותפלין של ראש שתי מצות מפני שאמרו צפרק התכלת (מד) להקשות על מי שאמר שהפלה של יד ושל ראש מעבדות זו אחת זו אחרת מאן דלית ליה שתי מצות חדא מצוה לא לעבד, ואל"פ שהתכלת והלבן אינן מעבדין זה אחת זה לא מנאן אלא למצוה אחת מפני שאמרו צפרקי (פי' שנה) יכול שהם שתי מצות תכלת ולבן תלמוד לומר והיה לכם לציית מצוה אחת היא ואינה שתי מצות. וכחש הריב"ש במצוה (פי' קל) שהטעם מפני שהם מעשה אחד לבישת התכלת והלבן יחד וראוי שימנו אחת אל"פ שאינם מעבדים זה אחת זה אצל תפלין של ראש ושל יד הם שני מעשים וראוי שימנו שתי מצות כיון שאינם מעבדים זה אחת זה :
- כ לבנות בית הבחירה וכו'. כתב הראב"ד ולמה היום לבנות מזבח אבנים שלמות עכ"ל. ואני אומר שרבינו נתן טעם לדבר כספר מצות שלו וכחש שעשו לי מקדש כולל מים רבים שהם השלחן והמזבח והמזבח חולתם מחלקי המקדש והכל יקרא מקדש :
- כז להסדיר לחם ולבונה וכו'. כתב הראב"ד א"א ולמה לא נשח קטורת הכיזין דכמיז אשה לה' ואכילת לחם דכמיז ואכלתו במקום קדוש עכ"ל. וי"ל לדעת רבינו שאשה לה' אינו לשון מצוה וכן ואכלתו אינו לשון מצוה אלא הכי קאמר כשיאכלתו לא ייחא אלא במקום קדוש :

- א מצוה ראשונה ממצוות עשה לידע שיש שם אלה שני אנכי י"י.
- ב ליחדו שני י"י אלהינו י"י אחד.
- ג לאהבו שני ואהבת את י"י.
- ד ליראה ממנו שני את י"י אלהיך תירא.
- ה להתפלל לו שני ועבדתם את י"י אלהיכם, עבודה זו היא תפלה.
- ו לדבקה בו שני וכו' תדבק.
- ז להשבע בשמו שני ובשמו תשבע.
- ח להדמות בדרכיו הטובים והישרים שני והלכת בדרכיו.
- ט לקדש שמו שני ונקדשתי בתוך בני ישראל.
- י לקרוא קרית שמע פעמים בכל יום שני ודברת בס' בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך.
- יא ללמוד תורה וללמדה שני ושנתם לבניך.
- יב לקשור תפילין בראש שני והיו לטוטפות בין עיניך.
- יג לקשור תפילין ביד שני וקשרתם לאות על ירך.
- יד לעשות ציצית שני ועשו להם ציצית.
- טו לקבוע מזוזה שני וכתבתם על מזוזות.
- יו להקהיל את העם לשמוע תורה במוצאי שביעית שני הקהל את העם.
- יז לכתוב כל איש ספר תורה לעצמו שני כתבו לכם את השירה הזאת.

- ז להשבע בשמו שנאמר ובשמו תשבע. כתב הראב"ד א"א אינה מן המנין אלא נא להזכיר שלא יטבע נאל אמר ואלו על זה אמרו דללו הנא מכלל עשה עשה עכ"ל. ולפי דרכיו יב לתמוה למה אמרו נלשון אולי. ולכן נראה לי לפרש שעל רבינו נמכוון לומר שמא הטעם שמנחה נמצות עשה משום דללו הנא מכלל עשה עשה. ולענין מה שכתב אינה מן המנין גם הרמב"ן ז"ל סבור כן והאריך בזה בהשגותיו לספר המצות של רבינו ודמה מה שהביא רבינו ראה מלאמרותי צדיק המורה (ג). מנין ששבעים לקיים את המצות שנאמר נשבעתי ואקיימה וכו'. והביא ראה לומר שאינה מן המנין ממה שאמרו במדרש רבי תמונה (ר"ס מוטו) אמר הקב"ה לישראל אל תהיו סבורים שהותר לכם להשבע בשמי אפילו בלאמת אלא אם ייחו כך כל המדות את ה' אל"ף מירא שמהא כמותם יראי אלהים אברהם איוב ויוסף. ולענין נראה שרבינו אפשר לו לדמות ראה זו ולומר שיראי אלהים הם לישבע ולשאר כל אדם אסור. ורבינו בספר מצות שלו הביא ראה לדבריו ממה שאמרו (שעשוע לה) אמרה תורה השבע בשמו ואמרה תורה אל תשבע רונה לומר כמו שהשבעה אשר אין לרין אלהי מוחה ממנה והיא לא תעשה כל השבעה צעם האורן מצוה נה והיא מצוה נה. ובעל הלכות גדולות סבור כדעת רבינו שגם הוא מנחה במנין המצוות (מ"ע ט) :

מקורות וצינונים

ופי רמב"ן בנפ"מ ע"ג נג. בא. ביהב"מ רפ"ו. שני ויקרא לו 3. בב. שם פ"ח ה"א-ב. שני נמנדי יו 3. בב. כלי המקדש רפ"ג. שני נמנדי שם כג. בד. ביה"מ רפ"ה. בשעת העבודה ע"י נפ"מ, ועמ"ל"מ ומעריק ביה"מ שם. שני שמוט ל' יו. כה. לערוך וכו'. ממדין ומוספין פ"ג ה"י (לשם ל' דיסון המורה והטעם הנהו וכו' מ"ע. ופטרני המצוות וכן נמדין ל' להדליק נרות). שני שמוט ח' כה. בו. תפלה פ"ג ה"ו. שני נמנדי 1. כג. להסדיר לחם ולבונה ממדין ומוספין פ"ה ה"א-ב (בפטרני המצוות שם כ' לעשות לחם הטעם). שני שמוט כה ל' ושם הביא מפקוק ביום השבת יערכנו (פ"ס אמר). כה. ממדין ומוספין רפ"ג. פעמים ביום והרמב"ן בסוף עשר יא ובסוף הקטרת מנה אום 3 מצוות שני שמוט ל' 1. כה. ממדין ומוספין רפ"ב. שני ויקרא 1. 1.

שנויי נוסחאות

כב. לערוך אש כ"ה נכמה" ונדפסו ספרד. נשאר דפוסים להבעיר. ולהגן בחלק המצוות לפי עניי ההלכות ונראה מ' עבודה להדליק. וכפי' מהל' ממדין להיות אש יקודה ועי' סה"מ.

מצוות עשה
א. יסו"מ פ"א ה"ו. ב. שם ה"ו. ג. ד. שם רפ"ב. שני את י"י דברים 1. ג. ה. תפלה רפ"א. שני ועבדתם שמוט כג כה, ובמיוחד הביא מפקוק ולענדו ככל לנכסם עכ"מ שם. עבודה זו היא תפלה תענית 3. ה. והרמב"ן בנפ"מ השיגו וס"ל להקמתה בעלמא היא. ו. דעות פ"ו ה"ב. שני דברים 1. ג. ו. ה' שמוטות רפ"א עמקור"ש שם. שני שם. ח. דעות פ"א ה"ה-ו. שני דברים כח ט. ו. יסו"מ רפ"ה. שני ויקרא כג נג. י. ה' ק"ש רפ"א ועמ"ל"מ ר"ש ה' תפלה. פעמים בכל יום והרמב"ן בסוף עשר יא ובסוף הקטרת מנה אום 3 מצוות פ"ש. יא. ללמוד תורה ע"י ה' מ"מ פ"א ה"א-ב. ה"א. וללמדה שם ה"א-ב. יב-ג. עי' ה' תפילין פ"ד ה"ד. לקשור תפילין בראש פטרני המצוות שם כתב להיום תפילין על הראש. יד. לית פ"א ה"ב. ע"ש ה"ה. טו. ה' מוחה פ"ה ה"ו. יו. ה' עגינה רפ"ג. שני דברים ל' י. ו. ה' ס"מ רפ"ו. שני שם יע. יח. ס"מ שם ה"ב ומלכיס רפ"ג ערד"ז שם. שני דברים יו. י. נכמה"מ מנה נכ"מ יו דין המלך וכמ"ע יו דין כל אדם. יא. ה' נדבט רפ"א. שני דברים ח' י. ב. ביהב"מ רפ"א. עכ"מ שם ולמ"מ מלכיס רפ"א. שני שמוט כה ט. כס"מ. ואני אומר עי' פט"ו רדכ"ו בן' הליקוטים כלי' וערד"ו ומ"מ ביהב"מ שם ה"טו'.

זו להוסיף קרבן בראש השנה שני' ובחדש השביעי באחד
 לחדש ועשייתם וכו'.

מח להוסיף קרבן ביום הצום שני' ובעשור לחדש השביעי
 וכו'.

מפ לעשות עבודת היום ביום הצום שני' בזאת יבא אהרן
 וכו' ומאת עדת וגו' וכל העבודה הכתובה בפרשת
 אחרי מות.

נ להוסיף קרבן בחג הסוכות שני' והקרבן עולה אשה.

נא להוסיף קרבן ביום שמיני עצרת שיום זה רגל בפני עצמו
 הוא שני' וביום השמיני עצרת.

נב לחוג ברגלים שני' שלש רגלים תחג לי בשנה.

נג להיראות ברגלים שני' שלש פעמים בשנה.

נד לשמוח ברגלים שני' ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך.

נה לשחוט כבש הפסח שני' ושחטו אותו כל קהל עדת
 ישראל.

נו לאכול בשר הפסח בלילי חמשה עשר שני' ואכלו את
 הבשר בלילה הזה.

נז לעשות פסח שני שני' בחדש השני בארבעה עשר וכו'.

נח לאכול פסח בו שני' בו על מצות ומרורים יאכלוהו.

נפ לתקוע בחצוצרות על הקרבנות ובשעת הצרות שני'
 ותקעתם בחצוצרות.

ס להיות כל קרבנות בהמה מיום השמיני והלאה שני'
 ומיום השמיני והלאה.

השנת הראב"ד

להיות כל קרבנות בהמה מיום השמיני והלאה. פ"א לין ליה טעם ואלו משום לאו הכל
 מכלל עשה עשה.

פא להיות כל קרבן בהמה תמים שני' תמים יהיה לרצון וכו'.

פב למלוח כל קרבן שני' על כל קרבן תקריב מלח.

פג מעשה העולה שני' אם עולה קרבנו וכו'.

פד מעשה החטאת שני' זאת תורת החטאת וכו'.

פה מעשה האשם שני' זאת תורת האשם וכו'.

פו מעשה זבח השלמים שני' זאת תורת זבח השלמים.

פז מעשה המנחה שני' ונפש כי תקריב קרבן מנחה.

כסף משנה

ס להיות כל קרבנות בהמה מיום ח' והלאה וכו'. כתב הראב"ד לין ליה טעם ואלו משום לאו הכל מכלל עשה עשה וכן כתב בפירושו בס' מלות שלו:

מקורות וצינונים

ל. שם ה"י שני' שם ג. לא. זיה"מ רפ"ג. שני' נמדנר ה. כ. לב. כלהמ"ק רפ"ד,
 פ"ט [ונפתי המלות שם] דעיקר המטה לקדש לעבודה. שני' ויקרא כל מ. לב. כלהמ"ק
 פ"י ה"ד [שם מ"ע לעשות נזדים אלו ולהיות הכהן עונד נה]. שני' שמות כח כ.
 לד. כלהמ"ק פ"ג ה"י. שני' נמדנר ו. ט. לה. למשוח וכו'. כלהמ"ק רפ"א ושם מ"ע
 לעשות שכן המטה וכו' שני' ועמית וגו'. ע"י נקיה"מ כלן וכשרי י' וע"י נק' המפתח.
 כהנים גדולים ומלכים שם ה"ו. שני' שמות ל לא. לו. כלהמ"ק פ"ד ה"ד-ה [שם מ"ע להיות
 כל המעשרות שים נרגלים]. ע"י רנב"ן נהשגות נקיה"מ. וע"י נק' המפתח שני' דברים יז ו-ט.
 לו. ה"ל אלו פ"ג ה"ו ע"י רנב"ן שם ונכס"מ רפ"א. שני' ויקרא כל ג. לה. אלו פ"ג ה"י.
 שני' ויקרא כל י. לב. ממדין ומוספין רפ"א. שני' נמדנר כח ג. והרנב"ן טוף ערש יל וכסוף
 הכפר מהו ז' ממדין ז' מלות. פ. שם פ"ג ה"י. שני' ויקרא ו. י. מא. שני' נמדנר כח ט.
 מב. [ממדין ומוספין רפ"ו]. שני' שם י. מב. [שם ה"ו]. שני' ויקרא ב. לו. וכן הכיח
 פסוק זה נקיה"מ נשרט י. מד. [שם ה"ו]. ונפתי המלות שם להקריב פמר המטעה].
 שני' ויקרא כ. י. פה. [שם רפ"ט]. שני' נמדנר כח טו. פו. [שם]. שני' ויקרא כ. י.
 שני' שם ז.

שנויי נוסחאות

ל. בכל יום כ"ה נכמ"י ונדפוקי ספרד, ו"ה נקיה"מ. נשאר דפוקי ליה. לב. להיות הכהנים לובשים כ"ה נכמ"י ונדפוקי ספרד [וכע"ז] להלן נשלק המלות לפי
 עמיי המלות ונלשם ק' נפדו]. נשאר דפוקי להלביש הכהנים. לו. כשאר ישראל

השרש העשירי שאין ראוי למנות ההקדמות אשר הם לתכלית אחת מן התכליות. פעמים יבאו צוויים בתורה אין אותם הצוויים הם המצוה אבל הם הקדמות לעשיית המצוה כאילו הוא מספר איד ראוי שתיעשה המצוה ההיא. דמיון זה אמרו (פ"פ טמור) ולקחת סלת וכו'. כי הוא אינו ראוי שיימנה לקיחת הסלת מצוה ועשייתו לחם מצוה. אבל הנמנה (מ"ע כז) אמנם הוא אמרו (תרומה כה) ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד. הנה המצוה אמנם היא היות לחם תמיד לפני י"י ואחר כך ספר איך יהיה זה הלחם וממה זה יהיה ואמר שהוא יהיה מסולת ויהיה שתים עשרה חלות. ועל הדרך הזה בעצמו אין ראוי שיימנה אמרו (ר"פ תנוה) ויקחו אליך שמן זית זך, אבל יימנה (מ"ע כה) אמרו (סס) להעלות נר תמיד, וזה הוא הטבת הגרות כמו שהתבאר בתמיד (ספ"ג ונפיה"מ). ועל זה הדרך בעצמו לא יימנה אמרו (ר"פ תשא) קח לך סמים

אבל יימנה (מ"ע כה) הקטרת הקטורת בכל יום כמו שבא בו הכתוב (פ"פ תנוה) בבקר בבקר בהטיבו את הגרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות וכו'. וזו היא המצוה המנויה. ואמרו קח לך סמים הקדמה בצווי שהוא לבאר איך תיעשה המצוה הזאת והקטורת הזאת מאי זה דבר תהיה. וכן קח לך בשמים ראש (ר"פ תשא) לא יימנה, ואמנם יימנה (מ"ע לה) הצווי שצונו שנמשח כהנים גדולים ומלכים וכלי הקדש בשמן המשחה המתואר. ועל הדרך הזה הקש כל מה שדומה לו עד שלא יתרבה אצלך מה שאין ראוי לרבותו. וזאת כוונתנו בשורש הזה. והוא דבר מבואר. ואמנם זכרנוה ועוררנו עליו בעבור כי כבר טעו בו רבים גם כן ומנו קצת הקדמות המצוות עם המצוה עצמה בשתי מצות כמו שיתבאר למי שיבין מגין הפרשיות שזכר רב שמעון קירא ז"ל הוא וכל מי שנמשך אחריו מזוכרי הפרשיות במנינם:

הרמב"ן

פרשת המשכן וכל כליו שמן המאור ושמן המשחה וקטורת הפנים, אין השמן והקטורת נמנין לו כלל במקום הזה. אבל פרשת המשכן כולה אלא מצוה אחת היא כהשכנון. והיא מצוה שנלוויה לבנות בית לשמו ית' שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכו. ולא הנתי נמנין הפרשיות אלא הפך ממה שאמר הרב ז"ל שהגאון יכול דברים רבים במספר ויעשה אותם נמנין ויזכרם בשם פרשה אחת. ולאמנם כי דעמו בענין נמנין הפרשיות איננו מתבאר כהוגן ולא אחר"ך 13:

לב שמה

תמיד. וכן לא יימנה קח לך סמים כי אם הקטרת הקטורת כו'. וכן קח לך בשמים ו'אש לא יימנה למנוה אלא משחת כהנים גדולים ומלכים וכלי הקדש בשמן המשחה. וזה"ל טעה שנתנה ק"ת הקדמות מצוה בפני עצמן מלבד המנוה עצמה ע"כ. ולא דבר הרמב"ן מאומה בשרש הזה ושתיקה כהודאה [ע"י הפרה לרמב"ן סוף שרש פ']:

קנאת סופרים

למצוה מיוחדת לעצמה שתהא קיימת כך לעד לעולם ויצא דעשייה הארון היא כמו הכנה ותשמיש קדושה מיוחד לשום בתוכו הלוחות ועשיית הארון ושימת הלוחות בתוכו למשמרת לדורות יחידו יבנו להמנות למ"ע ויטעים זה עם המונח דלעיל לפי כונת הרב ז"ל: איבא דקשיא לי התם מג"ל הרמב"ן ז"ל לחלק בין עשיית הארון לשלוח ומנורה ומזבחות דאילו גבי ארון כתב הוא ז"ל אם נעלה על דעתנו שיאבד או שישבר מצוה לעשותו כמדה הראשונה היא מצוה מיוחדת בפני עצמה אינה הכשר מצוה אחרת כמנורה ומזבחות ושלוח ע"כ. והלא גבי ארון נמי כתיב ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך כמו שנ' בשלחן ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד וכי היכי דחשיב ליה לשלחן הכשר מצוה לשרת בסידור של לחם הפנים עליו הכי נמי נימא בארון שישמש לשמירת הלוחות הנתונות בתוכו שהן חשובות ממנו ביתרון קדושה והוה עיקר' של מצוה זו. ולקמן (מ"ג ג) אאריך עוד בזה בס"ד:

ציונים

ז"י ב פעמים נ"ד דע כי פעמים. ז"י ג אין אותם הצוויים הם נד"י אותן הצוויי המצוה ונד"ח ולומן הנוויים אינן מנוס. רד"ה דמיון וכו' כ"ה בערני, ככ"ה וגו' וככ"ה חסר ונד' ואפית אותה. ז"י ג ועשיית לחם בערני ו' לויב ואפיתו. פ"ג מדיה וכו' וכלי הקדש עמ"ע ג"ה שלט ומשוח הכנים לדורות (וכלן כ' כל מאי דמיידי ביה קרס ומשך על מה שיפרט נמנוה עמ"ה). מדיה ועל לרבותו וכ"ה בערני ו' לויב, נד' למנורתו. נמוף ריש קירא ל"י חכמי הסוג' נעל ה"ג הוא רב יהודה' וכ"כ כפ"י ירמיה סימתי מנוס כו' וחשכמים כפ"ר מנאמים כפ"י רב יהודה' גאון ז"ל וכללתיס נמנין כי כנתיק כללתי שנים כלחתי. מזוכרי הפרשיות הירמיה לא הכיורו ומשכ נקדמת כנתיק מועפות רשס את מניינו נלי הפרשיות [ורשס מה שהוסף ושגרע מהס"פ]:

העיקר העשירי דן בו הרב דין אמת שאין ראוי שימנו ההלכות שהן בעשיית המנוה. אמר וכונתו זה העיקר הוא ענין מזבחר ואלו עוררנו עליו בשביל שטעו בו רבים ומנו ק"ת הקדמות המנוה עם המנוה עצמה שתי מלות כמו שהתבאר נמנין הפרשיות שזכור הגאון ר' שמעון קירא הוא וכל מי שהלך אחריו מזוכרי מניי הפרשיות. אלה דברי הרב ז"ל. ואני לא ראיתי דברי הגאון שאמר הנעה בזה לו נמנין המנוה. ולע"פ שאמר בפרשיות

השרש העשירי כתב הרב שאין למנות ההקדמות שהן לתכלית א' מן התכליות. והביאור פעמים יבאו בתורה דברים שאינם מצוה אלא הן הקדמות אל המנוה וסיפור לופן המנוה כמו ולקחת סולת וספית כו' שאין ראוי למנות לקיחת הסולת מנוה והאפ"ה מנוה רק נתינת הלחם בשלחן וה"ל ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד. וכן עז"ה אין למנות ויקחו אליך שמן זית זך כו' כי אם להעלות נר שמן זית זך וגו' וקח לך סמים וגו' שהן הקדמות צריכות למצות הטבת הנרות והקטרה. וכן הוא קח לך בשמים ראש מר דרוור. וגם במצות קרבן פסח קדם הציווי באמרו ויקחו איש שה לבית וגו' וכדומים להם רבים: ייש מקום לדקדק בדברי הרב דלכאורה דבריו כסותרין אלו לאלו מ"ש כאן למ"ש בחיבור היד בפ"א מהל' כלי בית המקדש (ה"ט) וז"ל מ"ע לעשות שמן המשחה שיהא מוכן לדברים שצריכים משיחה בו שנ' ועשית אותו שמן משחת קדש. עוד שם פ"ב (ה"ט) כתב ז"ל הקטרת נעשה בכל שנה ושנה ועשייתה מ"ע שנ' ואתה קח לך סמים וגו'. והתירוח לזה שהתחלת המצוה הוא אותה מעשה הקדמם שהוא הכרחי לה דכיון שא"א לקיים המצוה כתיקונה מבלעדיו הרי הוא כלול עם המצות ולפי זה אותן הקדמות והצעות שהן תכלית הציוויין שנאמרו בהן. וזו היתה כונת הרב בלי ספק. שהרי בקיצור מגין המצוות שהקדים להלכות כלי בית המקדש מנה תחלה לעשות שמן המשחה ולא האריך לומר גם פעולת המשיחה לפי שסמך על מה שביאר בתוך החיבור דהיינו לשון המובא לעיל כדי שיהא מוכן לדברים שצריכים משיחה בו שנ' ועשית אותו שמן משחת קדש ולקמן גם כן מ"ע ס"י ל"ה כתב שצונו שיהא לנו שמן עשוי על מתכונת המיוחד מוכן למשוה בו וכו'. אבל בעשיית הקטורת בקיצור הקודם שם בהל' כלי בית המקדש לא הזכיר ממנה כלל לפי שדעתו היא שלא תהא נמנית למצוה העשייה אלא ההקטרה כמו שמנאה למ"ע בפ"ג מהל' תמידיו ומוספין (ה"ט) בין בתוך החיבור בין בקיצור המצוות הקודם: ומצורף עוד למה שכתבתי בכונת הרב ז"ל ג"ל דיש להבין כן בדברי הרמב"ן ז"ל לקמן במ"ע ל"ה במה שהוא סבור דעשיית ארון היא מ"ע מיוחדת לעצמה ואינה נכללת בחלקי המקדש כדעת הרב אלא דעתו דעשיית ארון וכפורת לשום שם העדות תמנה

העיקר האחד עשר שטין
 ראוי שימנו חלקי המנוה חלק חלק בפני עמנו כשיהיה המקובץ מהם מנוה אחת וזה דבר מצוה בחלקים המעכבים זה את זה כגון ארבעה מינין שבלולב ושתי לפורים ועץ ארז ושני תולעת בטהרתו שלמאורע. אבל אמר הרב שזה דבר קשה בעניינים שנאמר עליהם שאינם מעכבים זה את זה לפי שהקודם במחשבה הוא שנאמר שאחר שאלה החלקים כל חלק מהם אינו לריך לחכירו יהיה כל חלק מהם מנוה בפני עצמה כגון אמרם התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת והיינו אומרים שהלבן והתכלת ימנו שתי מנוה לולי שמאלנו להם לשון מנוה במחשבה דרי ישמעאל והוא אמרם שס יכול יהו שתי מנוה מנוה תכלת ומנוה לבן תלמוד לומר והיה לכם לזיית מנוה אחת היא ואינה שתי מנוה, הנה התבאר לך שאפילו החלקים שאינם מעכבים זה את זה יהיה לפעמים מנוה אחת כשיהיה הענין אחד. אלו דברי הרב. ואני אומר אם הגרסה לרב הוא שראוי למנוה החלקים שאינם מעכבים זה את זה מנוה רבות כמניין החלקים אל יזנה סברתו מפני הברייתא הזו שהיא שאלתם כן פירושה יכול יהו שתי [מנוה] כלומר שלא יעכבו זה את זה תלמוד לומר והיה לכם לזיית ואיחם אוחו דמשמע שהיא מנוה אחת שהתכלת מעכב את הלבן והלבן מעכב את התכלת והברייתא הזו נשנית אליה דברי דאמר בגמר מנחות (נה). ורש"ם אוחו תלמוד למנוה מעכבים זה את זה. וזו היא שנינו במשנתנו במנחות (נה). ושנו אוחה בספרי ארבע לזיית מעכבות זו את זו שארבעתן מנוה אחת רבי ישמעאל [אומר] ארבעתן ארבע מנוה. ומכלן תלמוד שנאמר מנוה אחת יראו בו שהם

השרש האחד עשר שאין ראוי למנוה חלקי המצוה
 בפרט חלק חלק בפני עצמו כשיהיה המקובץ מהם מצוה אחת: פעמים יהיה הצווי האחד שהוא מצוה אחת יש לו חלקים רבים. כמו מצות לולב (ע' קסט) שהיא ארבעה מינים. הנה לא נאמר כי פרי עץ הדר מצוה בפני עצמה וכפות תמרים מצוה בפני עצמה וענף עץ עבות מצוה בפני עצמה וערבי נחל מצוה בפני עצמה. לפי שאלו כלם הם חלקי המצוה. כי הוא צוה לקבצם ואחר קבוצם תהיה המצוה לקיחת הכל ביד ביום הידוע. ועל זה ההקש בעצמו אין ראוי שיימנה אמרו (ר"פ טהרה) במצורע שהוא יטהר בשתי צפרים חיות ועץ ארז ואזוב ושני תולעת ומים חיים וכלי חרש בשש מצות. אבל טהרת מצורע מצוה אחת (ע' קי) בכל תאריה ומה שיצטרך בה מאלו וזולתם כלומר הגלות. כי כל אלו הם חלקי המצוה שנצטוינו בה והוא טהרת מצורע והוא שתהיה על התואר הזה. וזה ההקש בעצמו בהיכר שצונו שנעשה למצורע בעת טומאתו כדי שירחיקוהו והוא אמרו (תורע יג) בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא. ואין פעולה מכל אלו מצוה בפני עצמה אבל קבוצם הוא המצוה (ע' קיג) והוא שאנחנו נצטוינו שנעשה הכר למצורע עד שיכיריהו כל מי שיראהו וירחיקוהו והכרתו תהיה בכך וכך. כמו מה שצונו (אמור נג) שנשמח לפני י"י היום הראשון מסוכות ומבואר שהשמחה היא תהיה בלקיחת כך וכך. וזה השרש דק להבין מאד. ואופן דקותו מה שאספר לך. וזה שכל מה שאמרו החכמים (מנחו' כו. כה: פוכה מז.) בו שהדבר הפלוני והפלוני מעכבין זה את זה הנה הוא מבואר שהם

מעכבין זה את זה והאומר שאינם מעכבין יעשה אוחס מנוה רבות. והאמה מן הרב אם לדעת המכלתם הזו התכלת והלבן אינם מעכבין זה את זה לא יזו ענין שנו שם מנוה אחת ואינם שתי מנוה. וכי בא המנוה הזה * עכשיו למנוה מלחיס וארבעים ושמונה מנוה עשה ולמדנו שלא נביא ענין לזיית בחשבוננו אלא למנוה אחת (יד). זה דבר אינו ראוי לטעות בו. ועם כל זה אנוהו לא נבשש מנינו שלהרב בזה שרלינו לבעל הלכות שמה מנוה לזיית מנוה אחת לפי שהיא ענין אחד שבתשלום התכלת והלבן תשלם לנו הכוונה במנוה הזאת לזכור את כל מנוה י"י ולעשותה, ולע"פ שאמר ר' ישמעאל (מנחו' כה.) בחרבת לזיית ארבעתן ארבע מנוה, לענין שאינן מעכבין זה את זה אמרו כך לכל בחשבון המנוה העניין בתשלומנו נמנה אחד. וזו סברתם סבול אוחה הדעת לבעל ההלכות שמה גם כן מנוה תפלין אחת. אבל הרב מנה התפלין שתי מנוה (י"ג). ושם אלו נשנו משנה אחת התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת מפני שזו אינה מעכבת שרשם ושרשם אינה מעכבת שלי. ואם נביא לעניינם הרי התפלין יחשבו יותר ענין אחד, שכל מה שכתוב בזה כתוב בזה והענין בזה אחד למען תהיה מורה י"י בפנינו שמה כנגד הלך והמוח משכנות המחשבה. לזכר את יעקב הרב שזה המעשה אחד לכישת התכלת והלבן כלאחד והתפלין שני מעשים, ולא יחשבו שני מעשים שאינם מעכבים זה את זה אלו שתי מנוה לע"פ שהוא מנוה קריה שמו שחרית וערבית מנוה אחת (י"י) והקשרת בוקר וערב אחת (כה) ושני תמידין אחת (נפ): * מן קרוב לטוף שרש פ' (פנ' קס.) עד כלן חסר בדפוסין הקודמין. [ומה שמכלן ולילן הדפוסים שם בפעוה כפוף שרש פ.].

לב שמוח

השרש הי"א
 כתב הרב שטין למנוה חלקי המנוה למנוה בפני עמנו כשיהיה המקובץ מן מנוה א' כענין הלולב שהוא מנוה א' מחוברת מארבעה מינין שלא נמנה כל מין מהם מנוה א'. וכן במאורע לא נמנה מנוה אלא טהרתו ולא שתי לפורים חיות ועץ ארז ולזוב כו' כי אלה כלם חלקים לנורך הטהרה שהיא המנוה. וכן בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה לא נמנה כל א' מאלו

הפרטים למנוה בפ"ע כי אם עשיית היכר למאורע. דרך כלל כל מה שאמרו ז"ל בקלף דברים שהם מעכבין זה את זה [הנה הוא מצוה שהם מנוה א', אבל דברים שאינם מעכבין זה את זה] יש מקום לחשוב שאלו יהיה כל חלק מהם מנוה אחת כיון שאין שום חלק מהם לריך לחברו. ולכן היה חופש שנאמר לזיית שלבן ותכלת ימנו לשתי מנוה מאחר שהלבן אינו מעכב את התכלת והתכלת אינו מעכב את הלבן לולי מ"ש

ציונים
 ע"י ח חלקי ונשרש ז' כ' דקדוקי פ"ש בלב שמוח. ד"ה פעמים ע"י ד"ס כלם עד הכל ביד משפט כר"י ור"ם (פוכה לד: ומנוה' כה.) וכן' לולב פ"י ס"ו פסק כה"ג שנתום' שם. ולשו' לקיחת הכל ביד משפט שפ"י ס"ה דמ"ד (פוכה מ"ה): שמה' לקיחה ביד לנלו"ם תהמינס כפ"ר"ש כפ"ר"ם (ר"ח"ה). לקבצם נערי' ג'מ"ע"ה. קבוצם ג'מ"ע"ה ונ"ה זה ההקש ע"י ו' קפ"ד פ"ט ע"י ו' ג'מ"ע"ה. ר"ה"ה חסר מאד י"ג מאד מאד. ע"י ג"ג שאמרנו עד שהדבר נ"י-ל"יוז שבא לחכמים בו מאמר שהענין נ"י"ה נערי'. רמב"ן פ"ג ד"ה והתמם ע"י ז' ענין כ"י מצות. ע"י ח איבנו חסר נ"י. ע"י י מלרע אחד חסר נ"י. ע"י ח"ז מלרע המחשבה. לזכר אם נ"י המחשבה לזכר. ואם (נ"ה"ה אר"ל). ע"י פ מלרע ולא סדר המנו' ה"ה אע"פ"כ לא נוד"ה מה שבאמת לא. שני נ"י"ו שם. ע"י ד"ג מלרע אע"פ שה"ס נ"ה"ה שררי ה"ס [כנפסה סדר המנוה]. כפוף הכפ"ה הדפוסו כ"י בסוף שרש ט' וגרמו לתמיסת ה"י"ז סדר המנוה שרש ט' ס"י כו' דנ"ל' (נ"ה"ה והתמם ע"י ה"ו) שס"ה מל"ת ולא רמ"ת מ"ע:

קנאת סופרים

השרש הי"א
 כתב הרב שאין למנוה לשום חלק מחלקי המצוה למנוה בפ"ע אלא המקובץ מן החלקים הוא שראוי למנוה למצוה א' כגון ארבעה מינין שבלולב ומיני טהרת המצורע וכיצוה בהן הוסיף אחר לזקוק שכל מה שנאמר בו שמעכבין זא"י כגון ד' מיני לולב הלחם והבויקין יתברר מזה שהן מצוה אחת וכמו כן דבר שלא יגיע לתכליתו כ"א בצירוף החלקים שנאמרו בו כמו החלט המצורע וטהרתו. והיה נראה לומר ג"כ שהדברים שאמרו בהן שאינן מעכבין זא"י יתמנו למצות חלוקות, אבל הרב ז"ל העלה שאין זה התנאי קיים לעולם דומנין חלקי המצוה אינן מעכבין זא"י אף שלא ימנו קבוצם אלא למצוה א' כדתנן בפ"ג דמנחות גבי יציאת התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת ואיחא במכילתא דר' ישמעאל שאין היציאת נמנה אלא למצוה אחת מקרא. ודוהיה לכם לציצית וגו' דכיון שהכוונה היא אחת לשני המינין מצוה אחת היא: והרמב"ן

השרש הי"א
 כתב הרב שאין למנוה לשום חלק מחלקי המצוה למנוה בפ"ע אלא המקובץ מן החלקים הוא שראוי למנוה למצוה א' כגון ארבעה מינין שבלולב ומיני טהרת המצורע וכיצוה בהן הוסיף אחר לזקוק שכל מה שנאמר בו שמעכבין זא"י כגון ד' מיני לולב הלחם והבויקין יתברר מזה שהן מצוה אחת וכמו כן דבר שלא יגיע לתכליתו כ"א בצירוף החלקים שנאמרו בו כמו החלט המצורע וטהרתו. והיה נראה לומר ג"כ שהדברים שאמרו בהן שאינן מעכבין זא"י יתמנו למצות חלוקות, אבל הרב ז"ל העלה שאין זה התנאי קיים לעולם דומנין חלקי המצוה אינן מעכבין זא"י אף שלא ימנו קבוצם אלא למצוה א' כדתנן בפ"ג דמנחות גבי יציאת התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת ואיחא במכילתא דר' ישמעאל שאין היציאת נמנה אלא למצוה אחת מקרא. ודוהיה לכם לציצית וגו' דכיון שהכוונה היא אחת לשני המינין מצוה אחת היא: והרמב"ן

השרש הי"א
 כתב הרב שאין למנוה לשום חלק מחלקי המצוה למנוה בפ"ע אלא המקובץ מן החלקים הוא שראוי למנוה למצוה א' כגון ארבעה מינין שבלולב ומיני טהרת המצורע וכיצוה בהן הוסיף אחר לזקוק שכל מה שנאמר בו שמעכבין זא"י כגון ד' מיני לולב הלחם והבויקין יתברר מזה שהן מצוה אחת וכמו כן דבר שלא יגיע לתכליתו כ"א בצירוף החלקים שנאמרו בו כמו החלט המצורע וטהרתו. והיה נראה לומר ג"כ שהדברים שאמרו בהן שאינן מעכבין זא"י יתמנו למצות חלוקות, אבל הרב ז"ל העלה שאין זה התנאי קיים לעולם דומנין חלקי המצוה אינן מעכבין זא"י אף שלא ימנו קבוצם אלא למצוה א' כדתנן בפ"ג דמנחות גבי יציאת התכלת אינה מעכבת את הלבן והלבן אינו מעכב את התכלת ואיחא במכילתא דר' ישמעאל שאין היציאת נמנה אלא למצוה אחת מקרא. ודוהיה לכם לציצית וגו' דכיון שהכוונה היא אחת לשני המינין מצוה אחת היא: והרמב"ן

השרש השלישה עשר כי המצות לא יתרבה מספרם במספר הימים שתתחייב בהם המצוה ההיא: מן המבואר כי יש שם מצות מתחייבות בשעור אחד מזמן ידוע. ופעמים יהיה השיעור ההוא מדובק והוא שיתחייב מעשה המצוה ההיא ביום אחר יום כגון הסוכה והלולב (ע' קסח-ט). ופעמים יהיה החיוב בימים ידועים כמו הקרבנות. וכמו שנאמר על דרך משל מוסף ראש חדש שהיא מצוה אחת והיא הצווי שצונו שנקריב קרבן מוסף כשתתחדש הלבנה. ואם יאמר אומר למה זה לא יימנה מוסף כל חדש וחדש מצוה בפני עצמה, נשיבהו אם היה זה כן מנה גם כן תמיד כל יום מצוה בפני עצמה והקטרת הקטורת בכל יום מימות השנה מצוה בפני עצמה והטבת הנרות התמידות כל יום ויום מצוה בפני עצמה. ואחר שלא תמנה אלא הענין המצווה בו התחייב באי זה זמן שהתחייב כן לא תמנה מוסף ראש חדש זולת מצוה אחת (ע' מג) ומוסף שבת מצוה אחת (ע' מט) וכן מוסף כל מועד ומועד מן החמשה מועדים (מז-נא) ואע"פ שהוא מתחייב בימים

רבים דבקים זה אחר זה. כי הוא כמו שאמר (למור נג) ושמתתם לפני י"י אלהיכם שבעת ימים כן אמר (טז) שבעת ימים תקריבו אשה וכמו שמצות לולב אחת (קסט) כן מצות מוסף פסח אחת (נג). וכן מוסף כל פרק ופרק (מה-נא). ומזה יתבאר שהחגיגה גם כן מצוה אחת (נג) אע"פ שהיא מתחייבת בשלשה פרקים. וכן הראיה והשמחה (נג-ד). וזה ממה שלא טעה בו שום אדם ולא נטה לדעת אחרת. אבל טעו במה שנתלה בשרש הזה טעות גדול מאד מגונה וזה שהם מנו המוספין כלם מצוה אחת, מוסף שבת ומוסף ראש חדש ומוספי מועדות. ועל הדרך הזה מן המנין היה ראוי להם שימנו שביתת כל יום טוב מצוה אחת ולא עשו כן. והשם יודע שאין ראוי לתפוש אותם בדבר מזה כי הם לא חייבו במניינם סדר אחד בשום פנים אבל יעלו שמים ירדו תהומות. והאמת המבואר הוא מה שזכרנו לך כי כל מוסף ומוסף הוא מצוה בפני עצמה כמו שביתת כל יום ויום מצוה בפני עצמה (ע' קנט-קסז, ל"ט סג-ט). וזה הוא הסדר הישר:

מגילת אסתר שרש יג ושרש יד

השרש הי"ג שהמצות לא ירבה מספרם הימים שתתחייב בהן המצוה ההיא. מן המבואר הוא שיש שם מצות חייבות במדה אחת מזמן ידוע יש שתהיה המדה נדבכת והוא שיתחייב בה עשות המצוה ההיא יום אחר יום כמו הסכה והלולב ויש שתהיה בו ימים ידועים כמו הקרבנות כמו שנאמר ער"מ שמוסף ר"ח הוא מצוה א' וכן מוסף כל מועד ומועד מן החמשה מועדים (ע' קסח-ט) וכן מוסף סמוכים כי היא כמו שאמר ושמתתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים וכן אמר שבעת ימים תקריבו אשה כמו שמצות לולב א' כן מצות מוסף פסח אחת וכן כל מוסף כל פרק ופרק ולפי זה יתבאר שהחגיגה ג"כ מצוה אחת ואע"פ שהיא חייבת בג' פרקים. וכן הראיה והשמחה. וזה מה שלא יטעה בו אדם ולא ירצה בזולתו אבל טעו במה שיתלה בזה העקר טעות גדולה מאד מגונה וזה שהם מנו המוספי' כלם מצוה א' מוסף שבת ומוסף ר"ח ומוספי מועדות ועל זה הצד מהמנין יתחייב להם שימנו שביתת כל י"ט מצוה א' ולא עשו כן ואע"פ שאין ראוי לתפוש בדבר מזה מפני שהם לא עשו למנינם סדר ידוע בשום פנים אבל יעלו שמים ירדו תהומות והאמת הנגלה הוא מה שזכרנו לך שכל מוסף ומוסף מצוה בפני עצמו כמו שביתת מצוה בפני עצמה וזהו הסדר האמתי והישר:

חלקי, שאחד לא ביאר הכתוב בו עונש בשום פנים אבל צוה והזהיר ולא חייב העובר עונש ולא יעדו בגמול רע ידוע בעבור על הצווי ההוא או על האזהרה הידועה. והשני באר בו העונש. אולם החלק שבאר בו הדין, שיש מן המצות ההם מה שצוה ית' שנסקול באבן מי שעבר עליהם ומהם מה שצונו לשרוף באש העובר עליהן ומהם מה שצונו שכהה בסוף העובר עליהם כמו שנתבאר בפי' המקובל. ומהם מה שצונו לחנוק העובר עליהם כמו שבא בפי'. ומהם מה שצונו להלקות העובר עליהן. ומהם מה שיעד עליהם בכרת והוא שלא יהיה לעובר עליהם מיתה אבל אם מת בחטאו לא יהיה לו חלק לעוה"ב כמו שבארנו בפי' חלק. ומהם מה שיעד עליהם במיתה בלבד והוא שימיתו השם בחטאו ויכפר לו במוטו. וכבר בארו בתחלת מצות שכל אזהרה שיתחייב עליה העובר בכרת בלבד או מיתה בידי שמים כשיתאמת שעבר העובר על האזהרה ההיא ועשה העון ההוא בעדים והתראה ליקוהו ואע"פ שעקר משפטו שיהיה מסור לעון. והם מה שצונו ית' לענוש העובר עליהן בממונו בלבד לא בגופו כמו שגזר בגולן תוספת החומש ובגנב תשלומי כפל מה שגנב. ומהן מה שצונו ית' שיקריבו העובר קרבן על עונו ויתכפר לו. והנה כל העונשין האלו מצות עשה וזהו שצונו שנהרג לזה ושנלקה לזה ושנסקל לזה ושנקריב קרבן על מה שעברנו עליו. ואופן מנינם שנמנה ד' מיתות בארבע מצות עשה ולשון המשנה זו מצות הנסקלין וכן אמרו כיצד מצות הנשרפין כיצד מצות הנחנקין כיצד מצות הנהרגין. ואמרו ג"כ שאמרו ית' לא תבערו אש אמנם בא להזהיר מן העונשין בשבת וזה שהוא

אמר הכותב בזה השרש לא השיב הרמב"ן כלום ואם כן נאמר שהוא מדה בו: השרש הי"ד שאין ראוי למנות קיום העונשים במצות עשה: דע שכל עשה ול"ת יחלקו חלוק' ראשונה לפי כונת זה השרש לשני

לב שמה

אחר שמתנות כהונה כמפורשין הן ודי בזה הכול מהן אל הדברים הטובלין כמו שביארתי והוא נפלא בעיני: השרש הי"ג כתב הרב שהמלות לא ירבה מספרם כמספר הימים שתתחייב בהם מצוה אחת כי יש מלות יתחייבו בה ימים רבים יום אחר יום כסוכה ולולב ויש מלות צימים ידועים נפרדים כמוסף ככל ר"ח שהוא מלות א' וכן מוסף כל מועד ומועד ואע"פ שיתחייב צימים רבים סמוכים כי כמו שאמר ושמתתם לפני ה' אלקיכם שבעת ימים כן אמר שבעת ימים תקריבו אשה כמו שמצות לולב א' כן מצות מוסף פסח אחת וכן מוסף של כל פרק ופרק וכן החגיגה מלות א' אע"פ שהיא בג' פרקים וכן הראיה והשמחה אלא שזה אצל טעו במה שנתלה בו כי מנו המוספין כלם דבש ור"ח וכל המועדים מלות אחת ואם כן על זה הדרך היה להם למנות שביתת הימים טובים כלם מלות אחת והם לא עשו כן והאמת שכל מוסף ומוסף בפני עצמה כמו שביתת כל יום טוב מלות בפני עצמה ע"כ. ולא הרבה הרמב"ן כלל אחר זה השרש. אם כן גם הוא מודה בו. וזה מבואר:

קנאות סופרים

טובלות ההפרשה לאו מלתא היא והנתינה לבדה היא המצוה כדכתיב ראשית גז צאנך נתן לו, ונתן לכהן הורוע הלחיים והקיבה: השרש הי"ג שלא ירבה מספר המצות לפי התרבות זמני חיובן: הכלל שהציע לנו הרב בזה השרש הוא מבואר מעצמו שלא יחובו לרבות המנין במצוה שירבה חיובה בזמנים שונים כשהמצוה אינה משתנה בשום מעשה כגון מוספי ר"ח והמועדים החזורים חלילה משנה לשנה אבל כשיתחלפו בעניינם כגון מוסף שבת ומוסף ר"ח ומוספי מועדות אינם נכללים במצוה אחת. ודלא כהרמב"ן ז"ל במה שהסכים למנות שני תמידין בכל יום לשתי מצות וכן ק"ש ערבית וכל הנגזר לא הבנתי בדתנו זאת טעמא מאי המצוה שהיא מחוייבת בכל יום אינה נמנית אלא למצוה אחת ומה שהיא מחוייבת פעמים בכל יום תמנה לשתיים דכיון שנצטוו לכפול עשייתה פעמים הרבה מאי שנא כשיש הפסק זמן בין זו לזו בזמן מעט או מרובה כיון שעצמות המצוה וכל הנגזר עמה אין חלוק ביניהם הדעת נוטה שלא למנותה אלא למצוה א' וכמו שכתבתי גם בזה לעיל בשרש תשיעי (בסופו ד"ה נט): השרש הי"ד